

SELMECI UJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádossy Ferenc	Nyilttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			

Megjelenik minden esütörtökön.

Főmunkatársak: **A főiskola hallgatói.**

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Válság.

Az angol bank tanácsulása elhatározta a ráta felemelését fél százalékkal. Eddig négy volt, most ötödfél lesz. Hallatlan magasság. Az európai pénzügyi irányító angol banknak ezen manővere állítólag az amerikai piac ellen irányul s az a célja, hogy az aranynek újabb kiözönlését meggátolja. A pénzkörök valószínűnek tartják, hogy Anglia példáját a német birodalmi bank is követni fogja és szintén felemeli a kamatlábat.

Az osztrák magyar bank főtanácsa Bécsben ma tart ülést, ennek intézkedését országszerte nagy izgalommal várják. Habár a bank vezetői erősen dementálják azt a hírt, hogy a kamatlábat itt is emelni fogják, a kedélyek lecsillapulni mégsem tudnak s az aggodalom nem tultott, mert az angol és német bank viselkedése nyomást gyakorol az összes európai bankokra. Akármennyire nagyok és tekintélyesek ezek, egymástól függő és kapcsolatos pénz és hitelműveleteik folytán üzleti érdekből kénytelenek az irányító bankok után menni.

A levegő tele van idegességgel, az emberek aggodalommal. Mindenki ka-

tasztrófától fél, veszedelemtől tart. Valami kimondhatatlan érzés ment át a köztudatba, mely a jelen, de különösen a jövő képet a legsötétebb színben látja.

A félelem alapos és természetes. A külföldi pénzt most öt és hat százalékra tudja elhelyezni s ezért az olyan papiroktól, melyek csak négy vagy öt százalékot biztosítanak, idegenkednek és szabadulni igyekeznek a tőke emberei. A magyar papírok pedig csak ennyi kamatot hajtanak.

Egyrészt ezért, másrészt a kedvezőtlen gazdasági és politikai hírek miatt a magyar értékek rohamosan és tömegesen vándorolnak vissza országunkba a külföldi piacokról s ezt az osztrák magyar bank magyarellenés pénzügyi politikájával még inkább elősegíti.

A hazai pénzügyi záloglevelek és a magyar járadék értékesítésének meggátolása végett kénytelenek a magyar papírokat felfogni, visszavásárolni. Ehez a kényszerművelethez azonban pénz, még pedig nagyon sok pénz kell. A hazai pénzkészleteknek így irányu lekötése folytán a fővárosi pénzügyi intézetek nem képesek a vidéki piacok és pénzügyi intézetek hitelkérdéseit kielégíteni. Így aztán a pénzkereslet

folytán természetesen emelkedő kamatláb és a pénzügyi egymásra hatása folytán a kamatláb országszerte pokoli módon emelkedik.

A fővárosi pénzügyi intézetek a kényszerítő szükségéből folyólag nemesak a kamatlábat emelik, de a nagy pénzügyi következtében az eddig nyújtott hitelek is a legnagyobb mértékben megszorítják. A vidéki pénzügyi intézetek kivétel nélkül kisebb-nagyobb mértékben mindannyian a fővárosi pénzügyi intézetektől szerzik be pénzügyi szükségleteiket s ekként az élvezett hitel korlátozásából eredő pénzügyi hiány miatt a maguk közönségének hitelkérdéseit szintén képtelenek kielégíteni.

A vidéki pénzügyi intézetek is nyereségszerzésre alakult kereskedelmi társaságok, a drágán szerzett pénzhez hozzácsapják még saját üzleti kiadásait és a megszokott kalmárdíjat s azt még drágábban adják tovább. Könyörületet és irgalmat nem ismernek, a közérdekre tekintettel nem lehetnek, mert a dividendát hajhászó részvényesek és tantiemhajhászók ezt lehetetlenné teszik.

Igy aztán annak a csavarnak nyomását, melyet Angliában és Németországban szorítottak, nemesak általánosságban és országosan, hanem

Norvégiából.

— A „Selmecei Ujság“ eredeti tárcája. —

Risösund, aug. 17.

„Risösund“ sem nem nagyközség, sem nem szab. kir. város, nagy pótdóval és rossz adminisztrációval, hanem 260 tonnás gőzhajó, 43 lóerőt kifejtő géppel és arra való, hogy a Vestesaalen és Lofoten csoport egyik szigetéről a másikra norvég halászokat csinos fruskákat, szárított halakat, tehenet és margarint szállítson. No meg amióta a tengert járja, egyszer megessett vele az a csoda is, hogy három magyart is vittmagával teljes 38 órán keresztül, akik a norvég nyelvet nem ismerve, nekiindultak annak a vidéknek, ahol a heringeket fogdossák és a szeszt nem isszák.*)

Koppenhága, Göteborg, Krisztiania az itteni világhoz képest délvidéki városok, teljes európai színezettel és csak nagyon kevés faji jellegzetességgel, úgy hogy mos-

tani noktikus gögömbben nem vesztegetem rájuk a betűt. Trondhjem ellenben már másféle képet mutat. Talán mindössze 15—20 épülete kőből való, a többi mind csinos jellegzetes faház.

Híres dómját régóta építik s bár elektromos kőfaragó gépeket s egyéb modern vívmányokat alkalmaznak, mégsem tudnak elkészülni vele. Ugy hallom a frondhjem-i takarékpénztár keze is benn van a dologban s azért nem akar haladni. . . . 38,000 lakosa van s bár területe nem nagy, mégis megtalálni benne mindazt, ami a civilizált ember életszükségleteihez tartozik.

Fürdő, színház, vígadó, vízvezeték stb., természetesen néhány száz esztendeje létesültek s azért a „teknikske skole“-beli kollégáim egyáltalában nem óhajtanak onnan elmenni. Pedig melegen ajánlottam nekik Selmebányát, mint amely még sokkal hidegebb város, mint Trondhjem s szívesen adna szállást a világ összes tanintézetének, ha azok hajlandók volnának milliókért megváltani az ópostát és bizonyos évjáradékot biztosítani az összes bennszületett s még ezután születendő polgárnak.

Trondhjem azonkívül kiinduló pontja az északfelé vivő gőzhajójáratoknak. Így történt azután, hogy egy szép reggelen elvitük holminkat a „Haakon Adalstein“ nevezetű derék hajóra s utnak keltünk Tromsö felé.

A hajón újra ráakadtunk egy norvég szaktársra, akivel már előbb is találkoztunk s nemsokára megismerkedtünk az egész utazó közönséggel is. A norgus valóban végtelen kellemes nép. Mint a magas és zord észak lakosa nagyon csöndes és nyugodt, elég szükszavu, de végtelenül szolgálatkész és soha semmit nem tesz, ami az embertársát molesztálhatná. Nincs meg benne semmi abból a bizonyos „politessé“-ből, amely köszönő és udvariaskodó frázisokban merül ki; hanem ha látja, hogy valaki a kofferjét nem tudja kinyitni, hát ő próbálkozik vele; a vonaton figyelmezteti az embert, hogy hol van még üres hely, az utcán elvezeti oda, ahová az ember menni akar. S mindezt megteszi egy fejbiccentéssel vagy egy kurta is god-dal.

Koldust vagy csavargót még eddig nem láttunk, de épp oly kevésé gigerlit vagy

*) A három magyar: Hermann Miksa főiskolai rektor, Barlay Béla dr. és Farbak Gyula rendes tanárok, akik Norvégiában tanulmányuton vannak.

különösen és vidékenkint, sőt személynként is megérzi a közönség és pedig minden rétegben egyaránt. Az angol bank a többit nyomja, az osztrák magyar bank az ország nagy pénzintézeteit, ezek a kisebbeket, a kisebbek az adósokat, az adósok a fogyasztó közönséget. Drágaságot csinálnak, hogy maguk boldogulhassanak.

Ez a magyarázata a nagy riadalomnak és annak, hogy a megnyugtató törekvések ellenére egy országos krach-ról is beszélnek szélteben, nyíltan és leplezetlenül. A pánik nagyon nagy. Lehet, hogy az aggodalom tulzott, de tény az, hogy pénzintézetek és iparvállalatok egymásután bukhatnak. Ma még csak egyes bűnös intézetek szenzációja izgatja a kedélyeket, de lehet, hogy holnap már talán a megszorult tisztességes intézetek katasztrófája fogja az országos csendet felzavarni.

A csavar nyomását már városunkban és környékén is érezni. A három pénzintézet a múltban hosszú időig abban versenyzett, hogy a nagy igényű és könnyelmű közönség nyakába mennél több pénzt varrjon s most a tulterhelt közönség jajongva nyög az óriási kamat terhei alatt.

Akár egyesek pusztulása miatt leszall a föld felcsigázott értéke, akár tömeges bukások következnek be, a csavar visszafelé fog kezdeni működni s akkor jaj a zsaroló pénzintézeteknek, jaj az adósoknak egyaránt. Sok és sokan fognak a csavar szorítása alatt pusztulni. Nálunk még az is bajt okozhat, hogy a közönség rajjöhet arra, hogy nagyon ólson adja pénzét az egyéni érdekeket szolgáló pénzintézeteknek s a betétek kivételével nagyobb hasznot keres majd ő is. Akkor de hallgassunk. Az egyszer egy nagyon könyörtelen.

A vidéki pénzintézetek és az adósok feje fölött a Damokles kardja függ.

A városi földek.

A polgármester akkor, amikor azzá lett, meglehetősen önérzetes hangon tett egy csomó ígéretet és jelölte meg azt az irányt, amelyet a maga részére kijelölt. A programról a mi hivatalos közlönyünk, a „Selmebányai Híradó“ az elragadtatás hangján írta:

„A beszéd, melyet az új polgármester szép szónoki előadással mondott el, a program, mely világos és határozott formában jelöli meg az irányt, melyet a polgármester maga elé tűzött, nagy hatást keltett s a törvényhatósági bizottság élénk tetszéssel fogadta azt.“

A házi gazdálkodásról a polgármester akkor azt mondta: „nem nekünk való az sem, mert egyrészt birtokunk nem oly nagy, hogy abból számbavehető hasznunk lehessen, másrészt egy törvényhatóságnál az ilyen ügyek kezelése nehézkes és felesleges terhet ró a tisztikarra, gazdaságunkat vagy el kell adnunk, vagy bérbe adnunk.“

Mindez nagyon okosan és helyesen volt mondva s e tekintetben a polgármester véleményét talán a város egész közönsége osztja. A kérdés csak az, komolyan gondolta-e a polgármester azt, amit mondott, vagy csak pusztán szavak voltak kijelentései. Mi egyelőre nem akarjuk kétségbe vonni sem azt, hogy amit gondolt, azt akarja is és amit akar, azt keresztül is kívánja vinni.

A szeptemberi közgyűlésen fog megválni, vajjon a program komoly volt-e, vagy sem, a jelzett irányban. Ez a közgyűlés fog ugyanis a fölött határozni, hogy az Ertl-féle majornal és a hozzá tartozó földekkel mi történjék; eladassanak, bérbe adassanak, vagy pedig házilag kezeltesse-nek-e?

Az árverés ezen ingatlanok eladására és bérbeadására augusztus 8-án lett a városháza tanácstermében megtartva. Ezen az árverésen vevő is jelentkezett és bérlő is, a vevő 20000 koronát ígért az árverés alá

bocsátott összes ingatlanokért, a legtöbbet ígérő bérlő pedig holdankint 27 kor. bért.

Tény, hogy a vételről az a közönség amely hajlandó a vásárlásra, nem értesült. Mi ezt annak tulajdonítjuk, hogy a hirdetés nem megfelelően történt. Ezen tény folytán a vétel tekintetében az árverésen nem volt egyáltalán semmi verseny s ennek tulajdonítandó az a körülmény, hogy az ingatlanokért csak 20000 korona lett ígérve. Elvégre is senkitől sem lehet kívánni, hogy egy árverésen magára licitáljon.

Feltűnő volt, hogy az árverési feltételek az árverésre az eladás esetére nem is voltak részletesen kidolgozva s ebből akaratlanul is arra a következtetésre jut mindenki, hogy az eladás komolyan célba véve nem is lett, hanem csak tessen-lás-sék csináltak csak azért, hogy elmondhas-sák azt, amit már olyan sokszor hallottunk abban a teremben, hogy hiszen mi megpróbáltuk az eladást, de nem sikerült s arról mi nem tehetünk, hogy vevő nem jelentkezett, vagy olyan ajánlat nem lett téve, amely előnyösnek lenne mondható.

Elismerjük, hogy a vételárként felajánlott 20000 koronáért a város az ingatlanokat nem adhatja, de ebből nem az következik, hogy hát most már bérbe kell adni, vagy házilag kezelni, hanem az, hogy az eladási szándék megvalósításához komolyabban kell hozzálátni. Meg kell tenni azt, ami nem történt meg: értesíteni kell az eladásról a szomszédos községeket és a szomszédos vármegyéket azzal, hogy az eladás szándékát tegyék községeikben dobzó utján közzé.

Egész bizonyosak vagyunk abban, hogy az országsszerte tapasztalható földínség folytán nemcsak bőven fognak jelentkezni a vételre, hanem egy megfelelő időre újból kitűzendő árverésen megfelelő vételár is elérhető lesz.

Ha a törvényhatósági bizottság erre az ajánlott utra lépni nem akar és a polgármester a kiterjedt, egyáltalán semmibe sem kerülő hirdetésbe belemenni nem akar, nyilvánvaló, hogy sem a programnak, sem az eladási szándéknak komolyságot tulaj-

nagyurat. Jóformán mindenki egyenlő még a ruházatban is. Az előbb említett szak-társsal persze politikáról is beszélgettünk s ennek során a svéd és norvég szakadás-ról is. Egyszerre csak rámutat egy protes-táns pap külsejű öreg urra, aki csendesen elszivarozott velünk a fedélzeten s azt mondja, hogy ennek az urnak volt legnagyobb része az elválásban, mert ő a norvég hadügyminiszter.

És amikor már javában benn voltam az ámulásban a felett, hogy ime nemcsak hogy adjutánsa meg egyéb kísérelje nincs, hanem még csak külön fülkét sem kapott a hajón a „kegyelmes ur,“ — mosolyog egyet a norgus és azt mondja, ime az a másik öreg ur, aki Ön mellett ült az ebéd-nél s aki olyan szerényen nyújtogadta oda a tálat, az meg az erődítések felügyelője, aki inspiciálja az ujonnan épült erődíté-eket!

Hát én e sorokban is szivemből kívánom nekik, hogy szükségük ne legyen ezekre az erődítésekre, hanem azt is tudom, hogy mindegyik vár kemény dió lesz, melybe

ugyancsak könnyen beletörök a foga akárkié is fájjon erre a zord, köves de mégis gyönyörű országra. Mert mind öles, egészséges viharezzett igazi férfiu az, aki ehez a harmadfél milliónyi néphez tartozik s ha akadna is közülök egy két kristóffista — mert elvégre ilyen mindenütt van — úgy mégis bizonyos vagyok benne, hogy mind-egyikök még a régi divat szerint szereti a hazáját. Itt nincs helye a „felvilágosult nemzetköziségnek.“

Hanem a hajó közönsége ugyancsak nemzetközi volt. Csodálatosképpen temperamentumában legjobban hasonlított hoz-zánk egy amerikai uriember, aki nejjével idejött vakációs utjában. Hamarosan bemutatkoztunk az asszonykának is és Svolveaer-ből együtt indultunk a Risösund hajónkon, ők, hogy Digermislendben bevárják a hajót, amíg ez körüljárja a szigeteket, mi meg, hogy megtegyük a körutat.

Svolveaerben kezdődik az északi fjordok jellegzetes világa. Mintha valami óriási hegységnek az alját elöntötte volna a ten-ger, úgy hogy csak a csucok merednek

kifelé belőle. Az éjszaki lejtőket most is hó borítja, amely majdnem a szürkés-zöld tengerig nyulik le; a hegyek gerinci fantasztikusan szakadozottak s bár csucok alig haladják meg az 1000 métert, szakadékaikban mégis egy-egy gleccser húzódik meg. S ami a legsajátosabb benyomást tette: az egész fenséges panorámát éjjeli 11 órakor szemléltük, aminthogy az egész éjszakán át világítás nélkül olvashattunk volna, ha lett volna mit s ha egyáltalán szükségét érezné az ember az olvasásnak ebben a nekünk teljesen új világban.

De az amerikaiakkal nagyon szívesen elbeszélgettünk s bár franciául folyt a társalgás s ők épp úgy küzködtek vele mint jőmagunk, megis konstatáltuk, hogy ha az olasz Capri és Amalfi hegy és tengervilága szerelmet fakaszt a szivekben, amely édes, mint a mandolinasa dala, ugy a fjordok világában a válás jut eszünkbe attól, akit szeretünk s a melodia hozzá, felcsendült Grieg mélabus zenéjében.

Hermann.

donítani nem szabad, nem lehet. Ez esetben a sok beszéd egész bátran üres szónak mondható. Meg kell jegyeznünk, hogy erre a hirdetésre még elég idő áll rendelkezésre. Az árverés még novemberben, sőt még decemberben is elég jókor lenne.

A megejtett árverésen a legtöbbet ígérő által tett bérleti ajánlat 27 korona holdankint tagadhatatlanul szép összeg s olyan ajánlat, melynél magasabbat elérni már nem igen lehet. Tartunk attól, hogy már ez az ajánlat is túl magas és a bérlő ezt az összeget racionabilis gazdasággal ha ki is hozza, de haszna mellette alig ha lesz, ilyenre csak rablógazdálkodás mellett tehet szert.

A kedvező ajánlat által a törvényhatósági bizottságnak nem szabad magát elragadtatnia. Mert egész bizonyossággal előrelátható, hogy a 12 éves bérlet letelte után az ingatlanok értékükből annyit veszítenek, hogy a bérlet jövedelmei nem ellensúlyozzák azt a vagyonerőcsökkenést, mely előreláthatólag be fog következni. Figyelembe kell vennie a törvényhatósági bizottságnak azt is, hogy a föld értéke most hihetetlenül magas s egészen bizonyos, hogy a távolabb jövőben ez az érték erősen csökkenni fog, mert ez a mostani értékmagasság egészségtelen állapot, melyet csak a gazdasági viszonyok tartanak fel ideig-óráig.

Az ajánlott bérösszegeből kell következtetést vonni az ingatlanok értékére, mert mindennek értékét az elérhető haszon magassága határozza meg. Meg kell állapítani, hogy a megajánlott bérből mennyi tiszta haszna maradna a városnak bérbeadás esetén s ennek a tiszta haszonnak megfelelő pénzérték képezi az ingatlanoknak tényleges értékét.

A pénznek a városra annyi haszna van, hogy azt terhes kölcsönei törlesztésére fordíthatja s ezáltal a terhek egy részétől szabadulhat. — Aminthogy bolond gazda az a magánéletben, aki az eladott ingatlan vételárát takarékbba teszi $4\frac{1}{2}\%$ kamatra, amikor adóssága van s ezután $7-8\%$ -ot fizet, éppen olyan botor volna az a városi gazdálkodás is, amely a kapott vételárát nem az adósság törlesztésére fordítaná, mert végeredményben vagyona-ból nemesak hasznot nem huzna, hanem károsodnék azzal az összeggel, amely a kamatkülönbözetből kerül ki.

Ezt azért hoztuk fel, hogy megvilágítsuk azt az egyszerű tételt, hogy az ingatlanok értékének kiszámításánál nem a pénz után kapható kamatot kell alapul venni, hanem azt a kamatot, melyet a város legterhesebb kölcsöne után fizet.

Az előbbi számítás éppen olyan irreális, mint az ingatlanoknak abszolút becslése, mert azt kell számításba venni, hogy a vevő ez idő szerint pénze után 8% kamatot is kaphat, tehát semmi esetre sem lesz hajlandó olyösszeget adni, mintaminőta város 5, esetleg 4% -al megállapít és azt, hogy egy abszolút becsléssel kihozott összeget ma senki sem hajlandó megadni. Például, 40000 koronát azért nem adhat senki, mert ebből a pénzből manapság 3200 koronát lehet kihozni, a földekből pedig, ha a magas bér ajánlatot tiszta haszonként lehetne is kihozni, csak 2100 koronát.

Az alacsony kamatláb alkalmazása az értékszámításnál és az abszolút becslés csak azt jelentheti, hogy az eladási szándék nem komoly. Mi azt várjuk a törvényhatósági bizottságtól, hogy számítsa és reális alapra helyezkedjék. Ha ennek a kívánságnak eleget akar tenni, akkor a földek házi kezelése helyett azokat inkább ingyen elajándékozza, ha pedig a házi kezelést tarthatatlannak ismeri el, akkor a földeket inkább el-, mint bérbeadja, mert az eladásból nagyobb haszna lesz, mint a bérbeadásból.

Vevő akadni fog bőven, ha a hirdetés megfelelő lesz.

Tehát szeptemberben válik meg, akarnak-e a mi városi uraink jól gazdálkodni, akkor válik meg, komoly volt-e a polgármester programja.

Iskoláink.

A kir. kath. főgimnázium. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az eddig 6 osztályú gimnáziumot főgimnáziummá egészítette ki olyképpen, hogy a szeptemberben kezdődő tanévben a VII., a rákövetkező évben pedig a VIII. osztályt fogja megnyitni. A tanulók szabályszerű felvétele szeptember hó 1. 2. 3. napjain a délelőtti órákban lesz. 11-éig még a késedelem igazolása esetén az igazgató a felvételre az engedélyt megadja. Felvételi díj 6 K., ezenkívül fizetni kell az ifjusági könyvtár gyarapítására 1 K.-t s az év végén kiadandó értesítőért 1 K.-t. A tandíj az egész évre 48 K., amely négy részletben fizethető. A tandíj fizetése alól való felmentésért a kérvényt szeptember 15-ig kell beadni. A tanulók, azok szülei vagy ezek helyettesei lakást a tanulók részére az igazgató előlege belegegyezése után fogadhatnak. A tankönyveknek csak legújabb kiadásai használhatók, a szükséges iskolaszerek tanári utasítás szerint vásárolandók. A segélyező egyesület élelmezést, esetleg más segéd-eszközöket nyújt a jó magaviseletű, jó előmenetelű és szegénysorsú tanulóknak *valásfelekezeti különbség nélkül*. A tápilleték havonként 20 korona.

Az ág. hitv. ev. lic. főgimnázium. A beírás szeptember 1. 2. 3-án tart, naponta 9—12-ig és 3—5-ig. Felvételi díj 6 K. Ezenkívül fizetni kell 6 K állami nyugdíjilletéket, 1 K könyvtári díjat. A tandíj egész évre 48 K., mely 4 részletben is fizethető. Szegénysorsú, jeles előmenetelű és jó magaviseletű tanulók valláskülönbség nélkül kérelmezés után tandíjmentességben részesülhetnek. Élelmezői díj az egész tanévre ebédért és vacsoráért 160 K. Díjelengedésnek a két első hónapot nem számítva, helye van. Tanítóképzősök felvételi díj 6 K-át, tandíj fejében 24 K-át, élelmező díj 70 K-t fizetnek. A szülők, vagy gyámok lakást és élelmezést csakis az igazgatóság tudtával és előzetes belegegyezésével fogadhatnak. A szállásadóknak ajánlatos előzetesen jelentkezni, mert ismeretlen, az igazgatóságnál előre be nem jelentett helyen tanulót elhelyezni nem szabad.

A róm. kath. elemi fiúiskola. A beiratkozás szeptember hó 2. 8—10-ig az I. A) és B) osztályba; 3-án 8—10-ig a II. osztályba; 4-én 8—10-ig a III. osztályba; 5-én 8—10-ig a IV. osztályba fog eszközöltetni. A beira-

táshoz a születési és iskolai bizonyítványt kell elhozni és bemondandó az utca, házszám, kerület. Beirási díj a városbelieknél, ha bányászok gyermekei 2 K, nem bányászokéinál 4 K. Máshol lakók gyermekeinél 16 K, az ilyenek azonban csak akkor vehetők fel, ha hely van. Beiratási díj előre fizetendő.

Az izraelita népiskola. A beiratások szeptember hó 1. 2. és 3. napjain délelőtt 9—12 órák között történnek, mely napokon a felvételi és javító vizsgák is lesznek. Később jelentkezők felvétele csak alapos ok tekintetbe vételével történik.

Róm. kath. polgári leányiskola. Beiratás szeptember 1-től 4-ig eszközölhető; 7-éig igazgatói engedéllyel a késedelem igazolása után, azontul csak az egyházmegyei főtanfelügyelőség engedélyével. Beiratási díj 6 K, tandíj 24 K, mely előleges részletekben is fizethető. Az intézetben lakók részére 24 betölthető hely van. Az egész évi élelmezés, felügyelés és gondozás havonként 36 K, mosás 2 K. Beiratási-, tandíj, tankönyvek, íróeszközök, női kézimunkához való kellékek, orvos és gyógyszerek külön fizetendők.

Ez intézetre vonatkozó legutóbbi számunkban hozott közleményben azt állítottuk, hogy az intézet gyűjteményeinek egyik osztálya sem gyarapodott semmivel az elmúlt tanévben, csakis a tanítói könyvtár Lampel Róbert ajándékával. Ezen közlésünk tévedésen alapult, mert a gyűjtemények 4 osztálya 1000 darabbal, 1974 K 57 fillér értékben gyarapodott. A gyarapodás részletezését helyszüke miatt nem közölhetjük. A téves közlést kívánság folytán készséggel helyesbítjük.

Az ág. hitv. ev. polgári leányiskola. Ebben az intézetben a beiratkozás szeptember első napjaiban lesz. A beiratást Händl Vilmos főesperes végzi. A két felső osztályban a bekövetkező tanévben is a liceumi rendes tanárok fogják tanítani az egyes tantárgyakat.

A hegybányai róm. kath. polgári leányiskola. Ennek az értesítőjét e hét folyamán kaptuk. Ezt az iskolát, a mely falun, de városunkhoz mégis nagyon közel van, a legmelegebben ajánlhatjuk. Az intézetet vezető, a páli szent Vincéről nevezett piliscsabai anyaegyházbéli irgalmas nővérek minden irányban remekül működnek. A beirt tanulók száma a múlt évben 55 volt. A vallásos ünnepeken kívül megülték Erzsébet királyné emlékezetét, a király névnapját, az 1848. évben szentesített alkotmányos törvények 59. évfordulóját, II. Rákóczi Ferenc hamvai hazahozatalának emlékét stb. A tanulók közt volt 48 róm. kath., 3 görög katolikus, 1 ág. ev. hitvallású, 3 izraelita. Kitűnő előmenetellel 3, jelessel 11, jóval 24, elégséges osztályzattal 16 végezte az évet. A tanszerek gyűjteménye 189 darabbal szaporodott 519 K 30 f. értékben.

Ez intézetben a beiratások szeptember 1-től 4-ig folynak, 7-ig igazgatói engedéllyel, azontul csak a főtanfelügyelőség engedélyével lehet beiratkozni. A beiratási díj 4 K, a tandíj 20 K, mely előleges részletekben is fizethető. A bentlakók részére 40 betölthető hely van. Az egész évi élelmezés, felügyelés és gondozás havonként 30 K. A beiratási díj, tandíj stb. külön fizetendő.

A mérleg.

A bányakincstárnak selmecbányai mérlege igazán szeszélyes egy alkotás. W. L. a G. M.-el kötött szerződés kikötései folytán augusztus 23-án árujának mérlegelésénél kénytelen volt azt újból igénybe venni.

Mínthogy az eladó az előző szállítmányok mérlegelésénél a mérleg megbízhatatlanságáról kétségtelenül meggyőződést szerzett, sürgőnyileg engedélyt kért a kereskedelemügyi minisztertől a vasuti állomás hidmérlegének használatára s ezen engedélyt megnyervén, áruját a jelzett időben ott is megmérlegeltette.

A vasuti hidmérlegen a szállítmány 1293 klgr.-mot, a bányakincstári mérlegen pedig 1255 klgr.-mot, tehát a való sulynál 38 klgr.-mal kevesebbet mutatott az eladó rovására.

Megjegyezzük, hogy a vasuti hidmérleget a m. kir. államvasutak üzletvezetősége minden három hóban Budapestről kiküldött szakértő közege által megvizsgáltatja s ha bármely mérleg a megengedett 1/2000 résznél nagyobb eltérést mutat, azt mindjárt a használat alól elvonja. Tehát a vasuti hidmérleg jóságához semmi irányban kétely nem férhet.

A mérleg mérlege most így áll: Augusztus 2-án egy ember testsúlyánál 3 klgr.-mal, 9-én egy ember testsúlyánál 4 klgr.-mal, egy pár ökör súlyánál 43 klgr.-mal, 16-án egy ember testsúlyánál 70 dkgr.-mal, 23-án egy pár ökör súlyánál 38 klgr.-mal mutatott kevesebbet a valónál.

Hát nem elég cifra ez ?

A mértékhitelítő hivatal vezetője azt mondja: a mérleg becsületszavamra jó, de azt nem garantírozhatom, hogy nem történt-e mérlegeléskor valami miskulancia, a mérleget kezelő altiszt haragszik, mert gyanúsítást állít. A tény pedig az, hogy a mérleg hol így, hol úgy mutat, de a valóságos súlynál mindig kevesebbet, és a dolog magyarázatát adni senki sem tudja.

Ez még cifrább. S akármiként állítjuk is fel a tételt, a következtetés minden esetben vértláztó.

A mi állításunk az, hogy a mérleg rossz. Ha ez igaz, akkor a mértékhitelítő hivatal nem érti a dolgát. A mértékhitelítő hivatal azt mondja, hogy a mérleg jó, ha ez igaz, akkor a mérlegelő altisztet kellene vádolnunk visszaélésel.

A különféle módon megejtett próbamérlegelések azt igazolják, hogy a hidmérleg tényleg rossz, ezért a közönség érdekében követeljük, hogy az elkoboztassék.

H I R E K.

— **Kitüntetések.** Ferdinand bolgár fejedelem Kollmann Károly államvasuti felügyelőnek, a losonci forgalmi főnökség vezetőjének a Sándor érdemrendet, Bartos Lajos államvasuti ellenőrnek, a losonci forgalmi főnökség helyettes vezetőjének a bolgár lovagrend tisztí keresztjét a koronával, Zupkó Károly államvasuti főmérnöknek, a losonci osztálymérnökség vezetőjének a bolgár lovagrend tisztí keresztjét adományozta.

— **A törvényszék elnöke.** Helmbacher Nándor az ipolysági törvényszék elnöke szabadságának lejártá folytán újból átvette a hivatal vezetését. Értesülésünk szerint októberben fog a megérdemelt nyugalomba vonulni véglegesen a kérelmezett nyugdíjazásfolytán.

— **Uj postafőnökünk.** A selmecbányai posta és távirtdahivatal főnökévé Bukoveczky Ödön lett kinevezve, aki állását már el is foglalta.

— **Törvénykezési szünet.** Flórián Gerő selmecbányai kir. aljárásbíró, a selmecbányai kir. járásbírósg polgári osztályának vezetője, szeptember 1-én kezdi meg hat heti szabadságát, amely idő alatt a nem sürgős polgári ügyek intézése szünetelni fog. Liha Antal kir. járásbíró ugyanekkor veszi át szabadsága letelte folytán újból a hivatal vezetését.

— **Eljegyzések.** Vörös Tihamér, Vörös Ferenc városi főjegyzőnk fia, az országos központi szövetkezet tisztviselője jegyet váltott Danhauser Margittal Budapesten.

— **Ev. ref. egyház Zólyomban.** Sörös Béla, a losonci ev. ref. egyház agilis fiatal lelkész e buzgólkodásafolytán a Zólyomban és környékén lakó ev. ref. hívek egyházközösséget alapítanak és körlelkéskést kapnak. Az új egyházközösség központja Zólyom lesz. Az alakuló gyűlés f. hó 19-én lett megtartva. Sok szerencsét kívánunk Sörös Béla lelkésznek eme szép vállalkozásához s örömmel üdvözljük a derék zólyomiakat, mert tudjuk, hogy a magyar ref. egyház tradíciói közé tartozik a magyar állameszmének terjesztése és megvédése, s ők nemesak a vallási, hanem ezen tekintetben is megfognak felelni a mozgalom megindítója és a ref. egyház ezen hazafias intencióinak. Zólyomban pedig — a pánszlávok ezen erős végállomásán — égető szükség van eme hitelvi alapon nyugvó hazafias egyesülésre.

— **Bizottsági-tagválasztás.** Folyó év végével Gázsó Mihály, Gregus Antal, Jezsovits Károly, Lestyánszki József, Liha Antal, Sztresko János, Velics György, Vitális István dr., Bárdossy Antal, Cziezka Sándor, Vojtás Mátyás, Weigel János bizottsági tagok megbízása lejár. A 7 üresedésben levő hellyel összesen 19 bizottsági tag választása fog október 17-én megjelteni.

— **A temető.** A leányvár alatti róm. kath. temető példátlanul gazos és rendetlen. A halottak iránti kegyelet megköveteli, hogy a gondozásra hivatott lényezők nagyobb figyelmet fordítsanak a sirkertre. Tessék példát venni az ág. ev. hitvallásuaktól, kiknek temetője nagy gondosságot tanusító rendben van. Nem a város gondoskodik a katolikus sirkertéről?

— **Tüzoltóságunk.** Örömmel értesülünk, hogy az „egyházi zenészek és tűzoltó örök“-ből, a városunkban letelepedett cseh kolóniából ötöt elcsaptak s most az őrséget a régi és két új fizetett tűzoltó teljesíti sokkal eredményesebben. Azt írják, hogy ez 3500 korona megtakarítást eredményez. Lám ez nagyon okos dolog s legőszintébb köszönetünknek adunk kifejezést azokkal szemben, akiknek ebben az üdvös ténykedésben részük volt, különösen pedig a város önkéntes tűzoltóinak, akikről tudjuk, hogy legnagyobb részük van ebben a dologban. Elismerésre méltó az az erény, mellyel a reájuk bízott közérdekű ügyet kezelik. A legnagyobb meglepéssel

olvassuk hivatalos közlönyünkben, a „Selmecbányai Híradó“-ban Künsztler János tűzoltóparancsnoknak azon közleményét is, melyben kifejtí annak a szabályrendeleti intézkedésnek tökéletlenségét, amely a polgárságot tűzoltói szolgálatra azzal kötelezte, hogy nem teljesítés esetén díjjakat kell fizetnie. Az a bátorság, mellyel kimutatja azt, hogy a törvényhatósági bizottság ezen rendelkezése törvénytelen, a legnagyobb tiszteletre érdemes. Reméljük, hogy az előterjesztést a közgyűlés megszívleli és eltörli a szabályrendeleti intézkedést, sőt ha az igazságszeretnek egy parányi szikrája is megvan e testületben, levonja a következtetést is és azokat a pénzeket, melyeket törvénytelen alapon hajtott be a polgárságtól, visszautalványoztatja. Ha sok olyan ember volna e városban, mint derék tűzoltóink, akkor valószínűleg hamarabb megértenénk egymást, nem lenne annyi pótadó és kevesebb volna a törvénytelen, sőt törvénytelen.

— **Ötven esztendő.** Joerges Ágost özv. és fia könyvkereskedő cég fennállásának ötvenedik évét érte el. Ez alkalomból a céget őszintén üdvözljük. Hasznos munkában eltöltött ötven év minden körülmények között érdemessé tesz polgártársaink elismerésére s ez az elismerés a munka legszebb jutalma.

— **Fűrészgyár Korponán.** Darmek Samu korponai földbirtokos és vállalkozó a korponai vasuti állomás szomszédságában gőzfűrész létesít, amely öt hét múltán már üzemben lesz.

— **Dinnyehéj a járdán.** A dinnye óvadjának kellemetlen oldala is van. A vásárló közönség egy része az utcán fogyasztja el a vásárolt csemegét, a héját pedig ott dobja el, ahol lerágtá. Ez nem csak szépsézteti, hanem közbiztonsági szempontjából is veszedelmes. Nem egyszer szerencsétlenségnek volt az okozója. A látórések kikerülése érdekében a rendellenességet a rendőrség szives figyelmébe ajánljuk.

— **Posztó és gyapjuáru gyár.** A besztecebányai első magyar posztó és gyapjuáru gyár részvénytársaság nagyrészvényeseinek részénybirtokát a Pesti Magyar Kereskedelmi bank megvette és a társaság tárcájában levő új részvényekből is annyit vett át, hogy ezáltal a társaság alaptőkéje 750,000 koronára emelkedett. A társaság legutóbbi közgyűlésén az alaptőkét végleg ezen összegben állapították meg. A megválasztott új igazgatóság a gyár üzemének reorganizálását és kedvező viszonyok beálltával annak lényeges kibővítését vette tervbe.

— **Eladott tűzhányóhegy.** Mintegy esztendeje annak, mikor híre ment világszerte, hogy Dél-Amerika hatalmas tűzokádó hegye, a Popokatepetl eladó. Ilyen portéka ritkán kerül vásárra, keresni is ritkán keresik, de ime; akad vevője a tűzhányó hegynek is. Egy amerikai társaság a Popokatepetlt megvette eddigi tulajdonosától Ohsa tábornoktól háromszázezer mexikói pezetaért. A társaság első sorban kiaknázza a hegy gazdag kénforrásait és vasutat épített Mexikótól a tűzokádó tölcseréig, amelyet ezentul belépő díjért fognak mutogatni, csillagvizsgálót rendez be,

gyógyintézetet ipített tüdőbajosoknak és sok nagy szállodát. Szóval mindent el fog követni, hogy a derék tüzökádó necsak tüzet okádjon, hanem aranyat is. Ha ez megtörténhetett, nem lehetetlen Vihnyefürdő eladása sem, csak alaposan hozzá kell látni. Persze akkor vége lenne a potyázásnak, melyet városi tisztviselőinknek a szabályrendelet biztosít s a melyet annyira szeretnek és a sok uti számlának is, amely mellékjövedelmüket képezi. Azt hisszük ez a legfőbb akadálya az eladásnak.

— **Pályázat.** Nándory Pál báti főszolgabíró pályázatot hirdet a Bakabányán lemondás folytán megüresedett irnoki állásra. A javadalom 1060 kor. és 10 méter tűzifa. A kérvények szeptember 10-ig adandók be, a választás pedig 20-án lesz Bakabányán.

— **A régi bankjegyek.** Az öt- és ötven forintos bankjegyek e hó végén teljesen érvényüket veszítik. Akik még ilyen pénznek birtokában vannak, augusztus 31-ig beválthatják az osztrák magyar banknál. Szeptember 1-től kezdődőleg már egyáltalán sehol sem lehet azokat értékesíteni.

— **Fizetéseképtelenség.** A bécsi hitelezők védőegyesülete Baumgarten J. Lajos zólyomi kereskedő fizetéseképtelenségét közli.

— **A magyar ipar érdekében.** A m. királyi kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben szigorúan utasítja az összes alárendelt hivatalokat, hogy jövőre nézve minden szállítáznál és árlejtésnél, sőt a hivatal részére beszerzendő tárgyak beszerzésénél különös figyelemmel legyenek a magyar gyártmányokra. Ennek ellenőrzése céljából elrendelte a miniszter, hogy a kiadott munkák, közszállítások és beszerzett tárgyakról külön kimutatás vezetendő. Az új törvény 1907. október 1-én lép életbe. Ezt városunk is megtehetné.

— **Tánciskola.** Guttmann Samu tánc-tanító e héten nyitja meg a városi vigadóban hat hétre terjedő táncanfolyamát.

— **A vasárnapi pálinkamérés betiltása.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök terjedelmes memorandumot dolgoztatott ki, a melyben pálinkamérések vasárnap és ünnepnapokon való nyitvatartását kívánja korlátozni. A pénzügyminiszterium a memorandumot megküldötte már a kereskedelemügyi miniszteriumnak is, mint a melynek ressortjába tartozik a munkaszünetre vonatkozó ügyek elintézése. — A pénzügyminiszterium a memorandumban nagyfontosságú, mélyreható elveket hangoztatott s hajlandóan mutatkozik hozzájárulni ahhoz, hogy az égetett szesz kimérése vasárnapokon és nagyobb ünnepek mindkét napján délelőtt 10 órától kezdve egész napra beszüntessék, míg a közönséges pálinka kimérése ezen napokon teljesen eltiltassék. Abba is hajlandó a miniszter belemenni, hogy ezentul az italmérési engedélyek kiadásánál olyan megszorító rendelkezések léptetessenek életbe, hogy kihágások dolgában visszaeső üzletesektől elvonassék az italmérési engedély. A pénzügyminiszter hivatkozik arra, hogy a közhangulat nyomásának engedve határozta el magát a tervezett reformok életbeléptetésére, mert a vidéki törvényhatóságoktól egyre sürűbben érkeznek ez

irányban a föliratok. Elismeréssel adózunk városunk törvényhatósági bizottságának, hogy ez irányban alkotott szabályrendeleti intézkedésével a többi törvényhatóságokat megelőzte.

— **Mintagazdaság Hontban.** A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület javaslatot tett a földmivvelésügyi miniszternek, hogy Holicsko Mihály tergenyei kisgazda birtokát alakítsa át népies mintagazdasággá. A miniszter utasította a losonci gazdasági szaktanárt, hogy nézze meg Holicsko birtokát és tegyen erre nézve előterjesztést. A gazdasági egyesületnek ez az első ily irányu kísérlete Hontban és ezektől fölötte jelentős eredményeket várnak.

APRÓSÁGOK

Bányász, aki nem koplal. . .

Ez a címe annak a kuplénak, melyet Mayerszky tanító énekelt egy jótékonycélu hangversenyen Hodrusbányán. Ő szellemesnek találta, — mi nem. Már három éve kísérik figyelemmel e hirhedt kupléglyártó cég büntetlen üzelmeit s természetesen jogosnak találjuk, hogy némely szöveg társadalmi rend megbontására irányuló tendenciáját megbírálhassuk.

Mayerszky nem ismeri azt a szép közmondást: »Jól jegyezd meg azt a napot, mikor megsérted a papot!« Mert ha ismerné, nem vonná bele a kuplé csattanójába. Sztrájkmasternek vallja magát, azt állítja, hogy nincs bányász, aki nem koplal. És ha megtapsolnák, megismételné. Hogyne. Mert az ő nézete szerint ezek a jótékony cél emelésére szolgálnak. Kintüntetésben is volt része. A hatóság részéről Meteky rendőrbiztos tapsolt neki. S ezzel minden meg van magyarázva.

* * *

Egy naiv polgártársunk azt kérdezi, hogy mért van ez így? A rendőrség gyors tüzet ad le a falon mozgó árnyékokra és az izgatók szabad lábon járnak?

Ja, hát az megint más. A Külutca 10 kilométer hosszú, a polgármester karja meg csak 65 centiméter; úgy látszik nem ér el odáig.

MULATSÁGOK.

— **Hangverseny Hodrusbányán.** Mésés dolga van a „misera plebs“-nek Hodrusbányán. Koncertet rendez számára az *intelligencia* (?) — Legalább e szóval bélyegezte meg rövidlátóságát a rendezőség. Konstatáljuk azonban, hogy a jótékony cél érdekében (a F. M. K. E. által feuntartott kiseddóvó növendékeinek ingyen tejjel való ellátása) *egynémely* tényleg intelligens családot is sikerült megnyerni. A hangverseny kiemelkedő pontja *Dhéhrl Jolán* úrhölgy szép zongorajátéka volt, melyet a kis közönség jól megérdemelt tapssal honorált. Sikerült számok voltak még *Róna Ilona* úrhölgy kellemes éneke és *Draskóczy Anna* úrhölgy szavallata is. A többi pont nem emelte az általános hatást, sőt *Mayerszky* izléstelen monológja a már meglévőt is nagyon le-

rontotta. Kuplékban sem volt hiány a jó-érzésű közönség (ilyen is volt) méltó sajnálatára. A hangverseny 10 órakor, a tánc éjfélkor ért véget.

Szerkesztői üzenetek.

Ó. A küldeményt köszönjük. Alkalomadtával felhasználjuk.

L. R. B. ? ? ?

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetemény.

Bát közbirtokosságának tulajdonát képező u. n. Koncsek-féle korcsma Báton f. év szeptember 2-án d. e. 9 órakor Bát községe házán 1908. január hó 1-től 3 egymásután következő évre nyilvános árverésen bérbeadatik.

Kikiáltási ár 1326 kor.

Bánatpénz 132 kor. 60 fil.

Árverési feltételek a községe házán vagy alulirt közbirtokossági elnöknel megtudhatók.

Bát, 1907. augusztus 21.

Dr. Sztankay Aba,
közbirt. elnök.

35 1-1

Utánnomás nem díjazatik.

Felhívás!

Az „Első Selmecebányai Ing- és Fehérneműgyár részvénytársaság“ t. c. részvényesei felkéretnek, hogy a részvények névértékének 30 %-át, azaz részvényenkint 60 K-t harmadik részlet fejében az alakuló közgyűlés határozata alapján folyó évi szeptember 1-ig a Selmecebányai Kereskedelmi és Hitelintézetnél lefizetniziveskedjenek.

Azon részvényesek, kik a fizetést a kitűzött határidőre nem teljesítik, a kitűzött határidőtől kezdve 6 %-os késedelmi kamatot tartoznak fizetni. Amennyiben pedig valamely részvényes a fizetést a kitűzött határidőtől számított 30 nap mulva sem teljesít, az igazgatóság a késedelmeseket a fizetésnek 8 nap alatti teljesítésére ajánlott levélben felhívja.

Azon részvényeket, melyekre a fizetés ekkor sem teljesítették, az igazgatóság semmisseknek nyilváníthatja és a megsemmisített részvények tulajdonosai a már teljesített befizetések tekintetében — a kereskedelmi törvény 153. §. rendelkezéseinek fentartásával — minden igényüket elvesztik. Az igazgatóság a megsemmisített helyett új részvényeket bocsáthat ki; az ekként eredményezett többlet a társaság tartalékálapjához csatolandó.

Selmecebánya, 1907. augusztus 15-én.

37 3-1

Az igazgatóság.

Ház eladás.

Az Iparos-u. IV/235. sz. ház, mely szép emeletes lakással, hozzá való mellékhelyiségekkel, légszeszvilágítással, két földszinti lakással és nagy gyümölcsös kerttel bir, ugyanott IV/237. számú ház, mely szép földszintes lakással, hozzá tartozó mellékhelyiségekkel, légszeszvilágítással, virágos és kis gyümölcsös kerttel bir, szabadkézből eladó.

Bővebbet

Holvay Károlynál, Selmecbánya.

36 3-1

Uj találmány! Tyukszemirtó.

Sztán János vasuti kocsirendező tyukszemirtót talált fel, mely őt magát sok évi szenvedéstől szabadította meg. Számosan tettek már próbát vele s nagyon sok barátja hálás neki, amiért e szerrel kigyógyította.

A zsiradékkal naponta 2-szer kell bekenni a tyukszemet, vagy megke-ményedett bőrt s azt **4 nap alatt gyökeresen** kiirtja.

Egy kis doboz ára 60 fillér

Megrendelhető, illetve kapható a fel-találónál:

Sztán Jánosnál Zólyom.

Ezen kívül kapható Selmecbányán: ifj. Weisz Samu üzletében (Kisvásártér.)

Egyedül csak a

Singer Co.

varrógép részvénytársaságnál kaphatók.

Fióközlet minden nagyobb városban.

Selmecbánya: Kossuth-Lajos-tér 4.

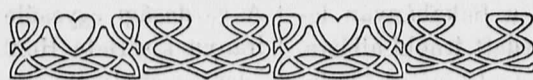
Szives figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógép üzlet „Singer varrógép” elnevezés alatt forgalomba boesát, csak utánzata egyik régebbi szerkezetünknek, amely családi gépeink uj szerkezeténél fogva úgy szerkezet, mint használhatóság tekintetében a mienktől nagyon távol áll. 27.

Nádosy Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomtatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

TELEFON 11.

MODERN GÉPEKKEL,

□ nagymennyiségü □

□ BETÜANYAGGAL □

◦ felszerelt motorerőre berendezett ◦

KÖNYVNYOMDÁM

minden e szakmába vágó munkát

⇐ gyorsan s pontosan szállit. ⇐

▽△▽

Vállalatom a kor színvonalán áll s

a felvidék egyik elsőrangú könyv és

— — műnyomó intézete. — —

△▽△

Munkáim izléses, pedáns kivitelére

— — nagy gondot forditok — —

Terjesszük

a Selmeci

Ujságot!